

NOVADNIEKS

SESTDIEN,
1990. gada 8. decembrī

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

Nr. 146 (6150)
Maksā 3 kap.

— Neuzdrošinās mierināt...

Aktuāli

Absolūti skaidri zinu, ko darīšu, ja ar valsti iesaistīšos azarta spēlē, ko sauc par loteriju, un pēkšņi, ak, laime, vinnēšu automašīnu. Ne mirkli nešauboties, došos uz «melno» tirgu un par krietnu summu pārdošu, bet naudu — zeķē, varbūt noderēs, kamēr vēl nav uznākusi reforma. Pie tādiem secinājumiem nonācu pēc Daugavpils autoservisa Pēternieku filiāles priekšnieka Vladislava Vaivoda kabinetā pavadītās stundas. Tā arī netiku skaidrībā, kad viņš nodarbojas ar saviem tiešajiem pienākumiem, noskaidroju vienīgi to, ka šis cilvēks spēj vienlaikus gan dokumentus parakstīt, gan atbildēt uz telefona zvaniem, gan sniegt interviju korespondentam. Bet telefona zvani visu laiku par vienu un to pašu tēmu: rezerves daļas, rezerves daļas... Un galvenokārt — rīpas.

— Kops mūsu pēdējās tikšanās pagājis gads. Vai jūsu firma kas izmainījies?

— Vizuāli, jā. Pati redzat, eļam. Nu jau zem jumta korpus, kur izvietosies virsbūvju iecirknis — mašīnu krāsošana, pretkorozijas apstrāde. Atvedam un uzstādām daļu no iekārtas. Parāļi būvējam katlu māju, kuru darbinā, dabas gāze. Vārdu sakot, lēnītīnām iegūstam solidāku izskatu. Filiāles paplašināšanas kopējais apjoms — 300 tūkstoši rubļu, mūs finansē republikāniskā apvienība «Auto-

serviss». Gribu pateikties organizācijām, kurām uzvelts viss pamatdarbu smagums — Preiļu SCO, SPMK, Aglonas elektrīki, Ceru, ka jau nākamā gada otrajā ceturksnī automobiļu īpašnieki pie mums varēs veikt sava transportlīdzekļa pilnu remontu un tehnisko apkopi.

Mums tikai par labu nākusi tiešo sakaru nodibināšana rezerves daļu piegādē no centrālās noliktavas. Vedam tagad no Rīgas visu, kas mums pienākas, citreiz tiek arī kas papildus.

— Dzemēl, sprležot pēc neiz-

pildīto pasūtījumu skaita, situācija kopumā ir visai nestabila.

— Tā patiešām ir. Mūsu pasūtījumus izpilda pat mazāk nekā uz pusi. Te savs nopelns visur esošajiem kooperatoriem, kuri gatavi rezerves daļas, pirkst arī par augstāku cenu. Protams, ka tas ir izdevīgi starpniekam, kur funkcijas izpilda noliktava. Mums neatliek nekā cits, kā meklēt tiešos sakarus ar automobiļu būvētājiem. Jau izpētījam, kā saka, augsni Toljati, gatavojos braukt uz Iževsku. Praktizējam arī tiešo apmaiņu ar citu rajonu servisiem. Tā nu sitamies.

Bez tam mums joprojām ir filiāles statuss, bet tas nozīmē, ka ir transportu, ir degvielu regulē galvenais uzņēmums. Palīdz dievam, ka palīdz rajona uzņēmumi, organizācijas, kooperatīvi.

Bija saruna ar rajona vadību, kura nav preti mūsu uzņēmumu nēmt, kā saka, zem sava spārnā. Jāpagaida vēl, kamēr būvējamies. Citādi, no kurienes tad

mēs naudu gēmsim, rajons nav nekāds bagātnieks.

— Joprojām klist runas par jūsu darbinieku debešķīgajām algām. Runā, ka atslēdznieki rindā stāvo, lai jūsu uzņēmumā tiktu strādāt?

— Droši varu apliecināt, ka runas ir krietni pārspīlētas. Tikai vienu mēnesi puiši, kā saka, palaida grožus, un saņēma tikai pēc tarifa. Ja visā ir daudz maz normāli, divsimt vai trīssimt rubļus var nopelnīt. Bet kas tas ir mūsu laikos! Tiesa — cilvēki pie mums nāk. Es cenšos vairāk balstīties uz jaunatni, daudz domājam par darbu un apkalpošanas kultūras paaugstināšanu, ir arī nelieli panākumi. Stingri kontrolējam rezerves daļu izdošanu. Ir jāzvēlas: vai nu laist deficītu «pa kreisi», vai arī visa brigāde neizpilda plānu un saņem attiecīgu samaksu. Starp citu, mēs jau izpildījām šī gada plānu. Bet kāda no tā ir jēga, ja saņemsim piemaksu tikai četrdesmit procentu apmērā no iespējamajiem 75 procentiem — pamatuzņēmums plānu neizpildīja.

— Te pie jums tīri vēsi. Varbūt uzclenāsiēt ar tasi kafijas?

— Mājieni sapratu. Kafijas nav. Bulcinu un sviestmaļu arī. Patiešām, savā laikā solījām klientiem tādu pakalpojumu. No-

pirkām plīti, galdinus, skapišus. Iegādājāties arī traukus. Bet patērētāju savienība līdz šim tā arī nav iešūpojies. Redziet, pieprasīja no mums automašīnu produktu piegādei, bet tajā pat laikā ik dienas garām servisam brauc viņu pašu transports ar produktiem uz Rožupi. Mums jau nemaz tik daudz vietas tajā nevajadzētu. Vārdu sakot, pārdevēja pāris dienas pasēdēja bez darba un aizmuka. Tagad visas cerības uz kādu no Līvānu kooperatīviem. Esmu pārliecināts, ka viņi gādījumu garām nepalaidīs. Viņi nav raduši saņemt algu, bet gan to nopelnīt.

— Visbeidzot par to, kas tagad visiem prātā un uz mēles — par gaidāmo cenu paaugstinājumu rezerves daļām un autoservisa pakalpojumiem.

— Neuzdrošinās mierināt automobiļu īpašniekus: pēc dažām zinām rezerves daļu cenās «Volgai» pieaugs 3 reizes, «Zigulim» — 2,5 līdz 3 reizes, «Moskvicam» — 2,5 reizes, bet «Zaporožecu» īpašnieki rezerves daļas varēs iegādāties par līgumcēnām. Protams, augs arī mūsu pakalpojumu tarifi.

Mierinājums patiešām mazs. Vēl jo vairāk tāpēc, ka ne V. Vaivods, ne viņa priekšniecība tā istī nemaz nezina, kas viņus gaidīs nākamgad.

I. KORĻOVA

Rudzētos — visvairāk jaunsaimnieku

No rajona pagastiem visvairāk jaunsaimnieku ir Rudzētos: 25 jau iestrādājušies, 6 nesen apstiprināti un vēl 6 iesnieguši pieteikšumus pēc zemes. Uz tēva sētu pieteikušies divi pil-sētņieki, tagadējie rīdzinieki Vitālijs Podnieks un Jānis Brūvers. Labi sokas bijušajam palīgskolas direktoram Jānim Viļumam. Viņa zemnieka saimniecī-

ba ir 25 hektāri, specializācija — piena un gaļas ražošana. Lopu ir daudz un būs vēl vairāk. Jaunsaimnieks pieprasījis izmantošanai vēl 10 hektārus zemes. Timofejs Detkovs, kam ir lielākā zemes platība — 62 hektāri, beidz būvēt plašu lopu novietni. Sajā zemnieka saimniecībā tur gan slaucamās govīs un nobarojamās buļļus, gan cūkas

un aitas. Pilna kūts ar lopiem ir jaunsaimniekam Arkādijam Škutelim.

Nepaveicies Jāzepam Vārpsalietim. Viņa zemnieka saimniecībā palikusi nenovākta daļa labības. Jaunsaimnieks vaino sovhozu, kas vēlu ledevis kombainu, tad, kad raža jau bijusi aizgājusi bojā.

J. AIZKALNS

LSDSP XXI kongresā, kurš notika netālu no Cēsīm — Ciruļišos, otrajā dienā kļuva zināms jaunais partijas līderis Uldis Bērziņš. Raksturojot savu platformu, viņš izteicās par demokrātijas principu ievērošanu, dialoga turpināšanu ar LSDP, partijas struktūru izveidošanu un reālu darbību, normālu preses izdošanu, demokrātiskā bloka reālu darbību. Jaunajā centrālās komitejā sastāvā tika ievēlēti jauni biedri, palika arī daudzi vecie. Valdis Šteins atsauca savu kandidatūru. Viņš vadīs partijas klubu «Mentors».

Kongresa gaitā tika pieņemti jaunji statūti un partijas rīcības programma nākošajam gadam. No programmas tomēr tika izslēgts trešais punkts par vienotās sociāldemokrātiskās partijas izveidošanu, pamatojot, ka tāda partija jau ir.

Kongresā piedalījās LSDSP ārzemju komitejas pārstāve no Zviedrijas Vilma Bērziņa — Tenesa, kā arī viesi no Lietuvas, Igaunijas, Krievijas u. c. brālīgām partijām.

ATTELOS: jaunais LSDSP līderis Uldis Bērziņš sarunā ar centrālkomitejas locekli Lailu Balgu; rezolūciju pieņemšanu vada LSDSP Latgales zemes organizācijas priekšsēdētājs Andrejs Garjāns;

domubiedri, pa kreisi — V. Bērziņa — Tenesa.

J. SILICKIS,
LSDSP kongresa delegāts

RAJONA PANORĀMA

♦ To vidū, kas ziedojuši līdzekļus Nacionālā Operas un baleta teātra rekonstrukcijai, ir arī Preiļu pārvietojamā mehanizētā kolonna Nr. 21.

♦ 104, 166 un 129 procentu apmērā organisko mēslojumu savu saimniecību laukos iestrādājuši kolhozu «Galēni», «Jersika» un «Smelteri» kolhoznieki. Tur krietni pārsniegts rajona vidējais rādītājs, kas ir tikai 69 procenti. Bet knapākais aizdās tūrumiem ticis Aglonas padomju saimniecībā, «Dzintarā», «Nākotnē» un «Vārkavā», kur skaitļi ir attiecīgi 36, 34 un 37 procenti. Cik smagas var būt nākamā rudens vārps!

♦ Šī mēneša sākumā rajona saimniecībās agronomi bija atbēruši klētīs 58,7 procentus no nepieciešamā sēklas daudzuma. Kolhozā «Līvāni» sēklas krājumi ir 137 procenti no vajadzības, «Rožupē» — 128, bet «Smelteros» 102 procenti. Kondicionētas vasarāju sēklas nemaz vēl nav kolhozos «Gailīši», «Rušona» un «Dubna».

♦ Kolhozs «Dubna» saviem biedriem, kas ravējuši lopbarības bletes, tagad pārdod kombinēto lopbarību: 100 kilogramu par 0,10 hektāriem izravēto platību. Cena — 30 kapeikas kilogramā. Nav aizmirsi pensionāri. Katram atļauts nopirkt 60 kilogramus kombinētās lopbarības.

♦ Ilggadējai kolhoza «Dubna» slaucējai Vilmai Babrei aiz-ejot pensijā, viņas govju grupu kopšanā pārņēmusi meita Nafālīja Upeniece. Slaucējas profesijas tradīcija turpinās citās ģimenēs. Pēc ražena darba pensijā aizgājusi arī Leontīna Dzene. Par slaucēju sākusi strādāt (tikai citā novietnē) viņas vedekla Aina Dzene.

♦ Naktī uz 29. novembri no nezināmiem ļaundariem cietušas abas Preiļu skolas: 1. vidusskolā — no kabineta izzagta radiola, bet 2. vidusskolā izdauzīti logu stikli.

Replika

Lai godu nezaudētu un cilvēkus nepieviltu

SAKARA AR KĀDU PUBLIKĀCIJU MŪSU AVIZĒ

Uzkēros... Uzkēros gan uz šīs maksācēres. Nu kā es, parasta žurnāliste, varēju iedomāties, ka livānieša A. Volobujeva vēstule («Novadnieks», šī gada 24. novembra numurs), ko gatavoju publicēšanai, maigi izsakoties, nav objektīva. Turklāt mūsu dzīvē tagad ir tik daudz negāciju, ka pie jebkura pozitīva fakta ķeramies gandrīz kā slīcejs pie salmiņa, sevišķi — ja tas attiecas uz apkalpojošo sfēru.

Pārlicinājusies, ka sadzīves pakalpojumu kombināta Livānu salonā patiesām var paņemt nomā videomagnetofonu, steidzos šo visnotaļ pozitīvo parādību darīt zināmu atklātībā. Diemžēl — pirms laika. Kā vēlāk izrādījās, vēstules autors nav nekā cits kā pašs videomagnetofona iznomātājs. Neapspriedišu... jautājuma ētiskos aspektus, pakāvēšos tikai pie mū-

su lasītāju vēstulēm, ko esām saņēmuši pēc A. Volobujeva publikācijas

V. Leonovs (Livāni):

— Patešām, Livānos apkalpojošajā sfērā ir savi plusi. Taču minusu diemžēl ir vēl vairāk. Nemsim, piemēram, šūšanas ateljē. Lai pašūtu mēteli (un ne tikai mēteli), jāgaida mēnešiem ilgi. Vairākas stundas jāgaida rindā pie friziera — vienkāršāk aizbraukt uz Jēkabpili. Lai salabotu apavus, jāgaida divi mēneši, turklāt — lai varētu tos tikai nodot remontā. Par jaunu apavu pasūšanu nav pat ko sapņot. Fotodarbnīca — biežāk slēgta nekā atvērta. Ja arī izdodas nofotografēt, goda vārds, ne vienmēr izdodas fotokartīnā sevi pazīt.

Apšaubāms arī videomagnetofona iznomāšanas pozitīvais efekts. Daudzi nav spējīgi maksāt 20 rubļus (brīvdienās —

22 rubļus), turklāt vēl — bez kasetēm. Kam izdevīgs tāds pakalpojums?

J. Zaharova (Livāni):

— Avīzē «Novadnieks» bija reklamēts jauns pakalpojumu veids, ko sniedz sadzīves pakalpojumu kombināta iznomāšanas punkts — videomagnetofona iznomāšana. Vai tik A. Volobujevs nav par agru to paziņojis iedzīvotājiem?

Lieta tā, ka 22. novembrī, vēl līdz publikācijai avīzē, padzirdusi no paziņām, ka iespējams paņemt nomā videomagnetofonu, es pasūtīju to uz vienu diennakti (uz 30. novembri). Taču 30. novembrī pēc pulksten pieciem vakarā uzzināju, ka aparātūra atdota kādam citam. Vai tiešām nedēļas laikā nevarēja man par to paziņot un atvainoties, jo pasūtījumā adrese bija norādīta.

Neērtā situācija A. Volobujevs nosta-

dija ne tikai mani (biju paņēmusi arī videokasetes, kas, starp citu, arī izmaksā visai dārgi), bet arī pasūtījumu pieņēmēju, kura nebija brīdināta, ka videomagnetofona nebūs.

Jājautā: vai vajadzīgs pasūtījums, kura izpildīšana nekādi netiek garantēta?

□

Lūk, tā, cienījamais A. Volobujev! Lai cik bēdīgi tas nebūtu, bet rajona avīzē kļuva par Jūsu sabiedroto centienos «uzrakstīt kaut ko labu» (vai nav paradokss?). Jūs rakstāt, ka vīslielāko peļņu dod nauda, kas ieguldīta rūpēs par cilvēkiem. Nešaubos, ka tā ir. Taču nauda tomēr jātaisa ar tīrām rokām. Lai savu godu nezaudētu un arī cilvēkus nepieviltu.

Iraida KORŅOVA

Arhīva pakalpojumi

Latvijas Republikas centrālās Valsts arhīva Daugavpils filiālē glabājas iestāžu, organizāciju un uzņēmumu, kuri ietilpst arhīva apkalpošanas zonā, tas ir, Daugavpils, Krāslavas, Priekšpils rajonos un Daugavpils pilsētā, dokumenti jau sākot ar 1945. gadu.

Lielā daļā no fondiem ir aprinķu (Daugavpils, Krāslavas, Ilūkstes), pagastu, rejonu padomju, kā arī to nodalījumu dokumenti.

Aprinķu, pagastu, kā arī Daugavpils, Krāslavas un Ilūkstes aprinķu finansu nodalījumu fondos glabājas dokumenti par ievērojamas Latvijas zemnieku daļas varmācīgu izvešanu 1949. gada martā. Tie ir mantas aprakstīšanas, novērtēšanas un nodo-

šanas akti, grāmatas par visu konfiscētā uzskaiti, par bezsaimnieku īpašumu un tā tālāk.

Šie dokumenti, kas vispilnīgāk saglabājušies Daugavpils un Ilūkstes aprinķu fondos, palīdz atjaunot vēsturisko un sociālo taisnīgumu attiecībā pret pilsoņiem, kas nepamatoti cieša Stalīna represiju gados.

Tikai šogad vien arhīva darbinieki izpildīja pieci simti pasūtījumus par pilsoņu īpašuma konfiskāciju un nacionalizāciju.

Saņemam daudz pieprasījumu no bijušajiem zemes gabalu īpašniekiem, kā arī no to mantiniekiem (par zemes piederību, platību lielumam, zemes plāniem).

Šajos gadījumos jāgriežas cen-

trālajā Valsts arhīvā Rīgā, Slokas ielā 16, kur glabājas Latvijas Republikas dokumenti līdz 1940. gada jūnijam, kā arī Latvijas Valsts zemes ierīcības projektēšanas institūta Rīgā, Jēkaba ielā 10/12, kura ziņā tehniskajā arhīvā ir zemes plāni.

Pilsoņiem, kuriem nepieciešams apstiprināt darba stāžu, vispirms jāgriežas tajā iestādē, kur viņi strādāja. Ja šī iestāde tikusi likvidēta, tad jāgriežas organizācijā, kas izveidota uz tās bāzes, vai arī augstākstāvošā organizācijā, kurai likvidētā iestāde savā laikā pakļāvās. Un tikai pēc tam, ja meklējumiem nebūs rezultātu, nepieciešams griezties arhīvā.

A. SIVKO,

Daugavpils Valsts arhīva direktors

No lasītāju vēstulēm

Cik ilgi bridīsim purvā?..

Veikalu plaukti kļūst arvien tukšāki, cenas augt aug, bet algas — tās pašas vecās. Ja Ulmanis agrāk vadīja valsti viens pats, tad šodien katram priekšniekam ir vietnieks vietnieka galā.

Bet visvairāk priekšnieku manuprāt ir lauksaimniecībā, kur komandētāju vairāk nekā strādnieku. Lai no tās ņemtu, zemei jādod pretī. Tā mūsu tēvu un tēvu tēvu zemi tika krāpta, gan nīdēta zem dažādu resoru nasta, vairāk nekā četrdesmit gadus. Vispirms zem lauksaimniecības pārvaldes, vēlāk zem RARA un ARA izkārtnēm. Bet zeme jau vienalga atrod istos vainīgos un visu noliek pa plauktiem. Šīs sistēmas «saimniekiem» to saimniekošanas gados zeme sagādāja tikai raizes un nepatīkšanas.

Cilvēks (it sevišķi vecā kaluma), kas saistīts ar laukiem, ar lauku problēmām, jau sen saprata, ka mēs nonāksim līdz tukšiem veikalu plauktiem.

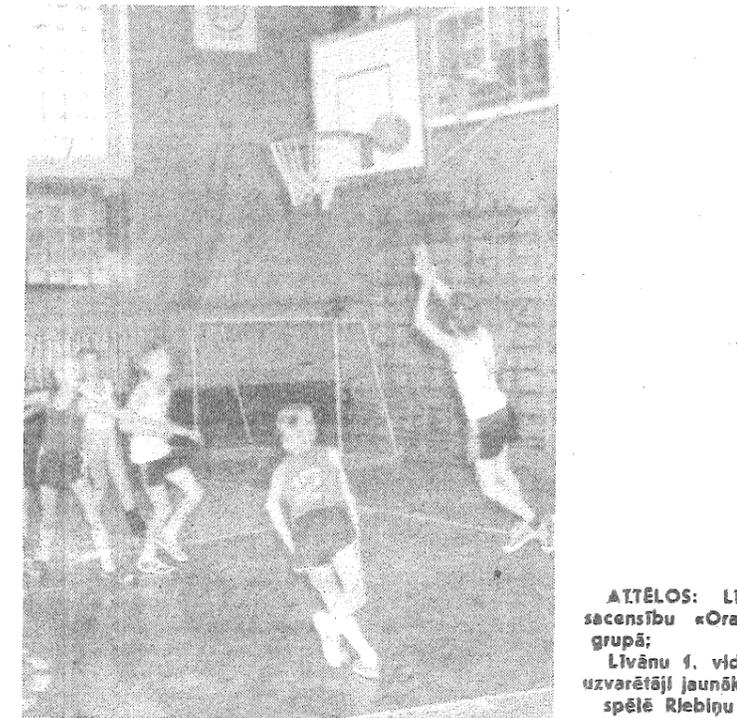
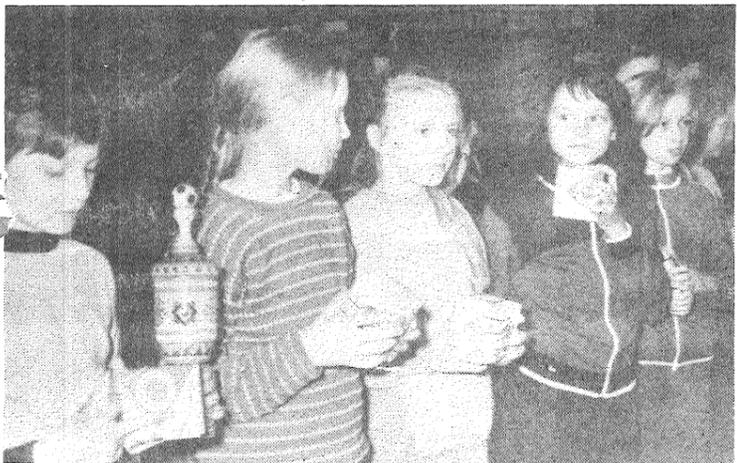
Laikam jau tie, kas ievada mūsu tautu purvā, no tā ārā vis neizvedīs... Kas mūs glābs no situācijas?

P. GREBEZS,

bijušais rušonietis, Atašienē

Sporta klubs

„Cerība“: novembrī

Novembrī sporta kluba «Cerība» volejbolistes uzāka ar piedalīšanos lauku sporta biedrības «Vārpa» zonālajās sacensībās Gulbenē. Tas bija viens no pirmajiem mēģinājumiem pamēroties spēkiem pieaugušo konkurencē. Debija nesanāca pārāk veiksmīga — 0:3 spēlē pret LLA, 1:3 — pret Gulbeni, 2:3 — pret Jēkabpili.

Preilos risinājās starprepubliskais turnīrs volejbolā meitenēm (1976. g.). Sacensībās piedalījās volejbolistes no Rīgas, Leningradas, Panevėžas, Pleskavas un Jēkabpils. Ar spēles prasmi izcēlās rīdzinieces, leningradietes un arī preilnietes, kas visas pārējās sacensēs pieveica ar rezultātu 3:0. Savstarpējās cīņās ne vienai no līderkomandām tik gludi negāja. Leningrada un Rīga — 3:2, Rīga un Preiļi — 3:2, Preiļi un Leningrada — 3:1, un, pateicoties labākai setu attiecībai, mājinieces kļuva par turnīra uzvarētājām. Tālākajās vietās ierindojās Rīgas, Leningradas, Pleskavas, Panevėžas, Jēkabpils spēlētājas.

1975. gadā dzimušās meitenes republikas sporta skolu zonālajās sacensībās Daugavpilī piekāpās laukuma saimniecēm ar rezultātu 1:3. Rīgas volejbola skolai — 1:3 un Murjāņu sporta koležai — 0:3. Uzvara pār Gulbeni (3:0) ierindoja mūsu komandu ceturtajā vietā.

Latvijas basketbola čempionāta «A» klasē sporta kluba pārstāves novembrī aizvadīja četras spēles. Tajās svinētas divas uzvaras, spēlējot ar Cēsu un Kuldīgas komandām, un piedzīvoti divi zaudējumi spēlē ar «Ādažu» un LLA komandām. Šobrīd ar četrām uzvarām un diviem zaudējumiem livānietes ieņem trešo vietu turnīra tabulā.

Divām meiteņu komandām (1977. un 1980. g.), kuras bija izcīnījušas tiesības piedalīties republikas sporta skolu basketbola finālsacensībās, pievienojušies arī 1980. gadā dzimušie zēni (treneris G. Endzelis), kuri

AITĒLOS: Livānu 2. vidusskolas meitenes — sacensību «Oranžā bumba» uzvarētājas jaunākajā grupā;

Livānu 1. vidusskolas zēni — «Oranžās bumbas» uzvarētāji jaunākajā grupā; spēlē Riebiņu vidusskolas un Livānu 2. vidusskolas komandas.

J. SILICKA foto

pārspēlēs pieveica konkurentus no Liepājas un Rīgas 3. bērnu un jaunatnes sporta skolas.

Rajonā finišēja «Oranžās bumbas» sacensības. Kā jau to varēja paredzēt, spēcīgāki izrādījās Livānu skolēni. Jaunākajā grupā starp meitenēm (1980. g.) uzvarēja Livānu 2. vidusskola. Zēniem sīvā finālspele ar viena punkta pārsvaru Livānu 1. vidusskola pieveica Livānu 2. vidusskolu, trešajā vietā — Riebiņu vidusskola. Vecākajā grupā (1976. g.) meitene, vietas sadalīja sekojoši — Livānu 1. vidusskola, Riebiņu vidusskola, Aglona vidusskola. Zēni: Livānu 2. vidusskola, Livānu 1. vidusskola, Preiļu 1. vidusskola.

Preiļu pilsētas novusa atklātā čempionāta otrajā kārtā veiksmīgākais izrādījās Vladislavs Lavrinovičs (Livānu BKK), otrs — Stanislavs Mosāns (kop-saimniecība «Dubna») un trešajā vietā, apstādzot 17 vīriešus, ierindojās Zanda Spūre—Vilcāne (kop-saimniecība «Dubna»). Kop-

vērtējumā līdera godā pagaidām ir Stanislavs Mosāns.

Pilnā sparā rit Preiļu pilsētas čempionāts volejbolā. Turnīra situācija uz 1. decembri bija sekojoša: vīriešu komandām — «Lauktechnika» un «Pasts» — pa 6 uzvarām un 1 zaudējumam, agrofirmai — 5 uzvaras un 2 zaudējumi, Rudzētiem — 3 uzvaras un 2 zaudējumi, «Cerībai», milicijai, SCO un RCP — visiem pa 2 uzvarām un 4 zaudējumiem, «Chaosam» — 6 zaudējumi.

Sieviešu konkurencē: sporta klubam — 3 uzvaras, agrofirmai un «Cerībai» — pa 3 uzvarām un pa vienu zaudējumu, RCP — 1 uzvara un 2 zaudējumi, patērētāju biedrībai — 1 uzvara un 3 zaudējumi un Preiļu 1. vidusskolai — 4 zaudējumi. Somēnes noskaidrosies vietu sadalījums priekšsacensībās. Uzvarētājus gaida pusfināla sacensības.

I. BABRIS,
sporta kluba «Cerība» priekšsēdētājs

Būs kapu zvanš

Zvana Kurzeme, Vidzeme, Latgale zvana —
Zvanu skaņām bagāta
Latvija mana.
Zvana, kad dzimst,
Pusdienu zvana,
Zvana, kad sirdspuksti
Cilvēkam rimst... [-]
(A. Kreņevskis)

Drīz. Pavisam drīz zvana skaņas pēdējā gaitā pavadīs tos, kas mūža mājās būs raduši Preiļu kapsētā.

Līdz šim mūsu pilsētas kapos zvana nebija. Un tad cilvēki sāka vākt tam naudu — kapusvētkos, sveču vakarā. Lielu naudas summu ziedoja baznīca. Līdz šoruden — novembra sākumā — pilsētas izpildkomiteja uzņēmās šo pienākumu. Sagādāt materiālus, nostiprināt zvani — apņēmās palīdzēt komunālo uzņēmumu kombināta un «Lauk-technikas» laudis. Zvanu torni pašlaik būvē meistars Arkādijs Petrovs. Arī pats zvans, Daugavpīlī izliets, ir jau Preiļos.

Pilsētas mērs J. Bricis solīja, ka decembrī kapsētas zvans būs gatavs. Dekāns A. Budže teicās pārdomāt, vai zvans tiks iesvētīts un saņems savu vārdu jau šogad, vai arī tam būs jāpagaida līdz pavasarim, līdz kapusvētkiem.

S. JOKSTE

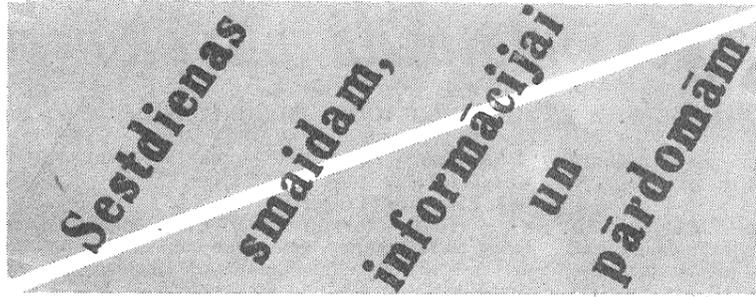
Pitoni gaida krokodilu

Ja caur arku ieejam Gogoļa ielas pirmā nama pagalmā un tad pa stāvām trepiņām nokājam pagrabā, nokļūstam pašā eksotiskākajā Daugavpils stūrītī. Kam vājāki nervi, tiem, sastopoties ar milzu čūskas stingo skatienu, gribas kāpties atpakaļ...

Pirms diviem gadiem Daugavpils Pedagoģiskā institūta trīs jaunie patsniedzēji — Mihails Pupinš, Aija Pupina un Arturs Skute, būdami ne tikai zoologijas speciālisti, bet arī kvēli entuziasti, dabūja savā rīcībā šo pagrabu, un tas bija sākums akvaterārijam. Patlaban te mīt 50 dzīvās dabas sugas pārstāvji: bezmugurkaulnieki, zivis, vārdes, tritoni, krupji, ķirzakas, bruņurupuči, čūskas.

Akvaterārijs reizē ir institūta laboratorija. Te tapuši jau trīsdesmit kursa darbi, topot arī diplomdarbi. Sestdienās un svētdienās, kad pagrabā atvērts apmeklētājiem, interesentu parasti esot pāris simtu, galvenokārt skolēni.

Vispār gan pagrabā neklājas viegli. Tāpat kā lielais vairums labo, vērtīgo Daugavpils ierosmju, arī akvaterārijs balstās tikai uz entuzi-

NORMUNDS DIMANTS

Evolūcija laukos

Pēc daudziem gadiem stalta kā «Auroras» zaļve tantes Hermīnes sētā ieradās māsiņa Evolūcija ar vēlmi paciemoties un atpūsties no galvaspilsētas tūkļa.

«Taisni šammas, kas tur darā!» viņa stāstīja. Ilgus gadus māsiņa Evolūcija bija strādājusi kaut kādā aprītinātā, veidodama sabiedrības augšupejas modeļus, nu, aizvadīta pensijā un pirmoreiz pēc daudziem gadiem iegājusi ierindas gastronomā, sašūta: «Tu padomāties, nacionālisti aizstiepuši visas cietī zāvētās desas un sarkanos ikrus! Pie tiesas! Zem tribunāla! Lai gādā atpakaļ lukšajos plauktos austeres un kokosriekstus!»

Tik aplam viņa bija gaidījusi, ka dzīvī īstenojušies viņas modeļi ar visiem kokosriekšiem.

«Mijā Lūcij!» tante Hermīne raudzīja mierināt radnieci, taču vīleņa pikti pārlabojā: «Evolūcij!»

Vārds viņai bija dārgs. Vēl pirms kara, brīvvalstī, kad daži blandoņš un skrandoņš sev daždien plesprauda sarkanās banītes un skrādīja apkārt, kaisīdami lapiņas ar

aicinājumu visiem uzcelt Stalīna paradīzi Latvijā, Evolūcijas tēvs, visādi citādi gudrs un cienījams pilsonis, uzķērs uz plika āka, lai kā sieva viņu sunīja.

Vakaros pirms gulētiešanas viņš vienmēr mēdza izlasīt pāris lappuses Marksa «Kapitāla» un savu pirmdzimto nepieķērti nosauca par Evolūciju, burtu «» ļoti konspiratīvi paturēdams prātā. Tikai pagātnes palieka — baznīckungs — spurojās pretī un reģistros mazo Evolūciju nācās ierakstīt kā Mariju Magdalēnu.

Padomju tankus Evolūcijas tēvs sagaidīja ar sālsmaizi un pēc gada kā sociāldemokrāts — zvērigākais lautas ienaidnieks — pazuda Sibīrijas lēģeros.

Tomēr arī tagad Evolūcija nepiedalās piemiņas pasākumos pie sliedēm, uzsvērdama, ka tie virzīti nepareizās ideoloģiskās sliedēs un tikai lej ejļu uz nacionālistu dzirnavām.

«Tad tak labi!» tante Hermīne mundrināja. «Tad jau tās dzirnavas ātri sarūsēs!»

Taču Evolūcija, nebūdamā speciāliste reālās konstrukcijās, palika pie sava — lej ejļu uz nacionālistu dzirnavām un ūdeni uz kara kūrējiem. Nav brīnums, ka tie zaļo — maifās!

Tāds nu reiz bija Evolūcijas skaits uz dzīvī.

Aplaidusī skatu fantes Hermīnes pieticīgajam mājoklim, viņa deklarēja: «Tikai lielsaimniecības nedrīkst likvidēt! Lielsaimniecības jāaizstāv ar zobiem un nagiem!».

«To jau Kārlis Ulmanis līdzīgi feica,» tante Hermīne bikli piebalsoja, taču māsiņa liesmojošām acīm viņu aprāva: «Nost budžu izdzimumu! Lai dzīvo lielsaimniecības — sovhozos un kolhozos!».

«Piemēram,» viņa kļuva lieģišķa, «kas tev padomā šodienas darba uzvarā!»

«Tas ir, kā!» tante Hermīne nesaprata.

«Ak, lauki, lauki!» Evolūcija nodomāja un ar neslēptu nepatiku pārgāja uz vienkāršrunu: «Ko tu šodien strādāsi!»

Tante Hermīne drusku samulsa un nedroši atbildēja: «Vedīsim mēslus!».

«Mēslus!» Evolūcija saulaini iesaucās. «Lūk, ar to jāskā! Ar prioritāti un organiku laukiem! Tūlīt es tev mēslus nostādīšu uz organizatoriskiem sākumiem. Rādī rezervuāru!».

«Vārbūt mēs... kaut kā... tāpat... bez sākumiem,» tante Hermīne minstīnājās, taču Evolūcija bija stingri apņēmies ar revolucionāru degsmi šos mēslus izvest dzīvī.

«Ar revolucionāru degsmi jāved!» viņa sauca.

«Vārbūt tāpat — ar ratiem!» tante Hermīne vēl vārgi pretojās.

«Vārbūt tev tomēr atpūsties — visu mūžu sūri grūti esi galvu lauzījis!»

Taču Evolūcija jau sauca: «Šurp ratus!».

Viņa tajos ielēca un legalizējās: «Oho, hol Nu es jūtos kā vadonis uz bruņumašīnas.»

Zirgs, auru pārbaidīts, rāvās uz priekšu, un Evolūcija izvēlās. «Uz triecienu jāatbild ar prettriecienu!» viņa saskaņā ar klasiķiem konstatēja, berzēdama sasitumu. «Uz kūti! Uz kūti!»

Pie kūts viņa apstājās un neticīgi pārvaicāja: «Vai šī ir kūti! Bet kur tad slidošās lentas un pacejamā grīda! Kur pienvadi un rotējošie agregāti!»

«Mēs jau tādi atpalikuši,» tante Hermīne taisnojās.

«Nekas, es jūs izvedīšu avangardā,» Evolūcija apliecināja. «Lūk, jautājums fik — kā tur fik iekšā!».

«Kā — iekšā!» tante Hermīne nesaprata.

«Te taču ir tik netīrs!» Evolūcija dvesa, tad apsvieda acis apkārt, no malciņa pakampa pāris dēļus un kā laipas iesvieda kūti, kur iesojāja, papēdīšiem klkšot, taču iudej iznesās un brēca: «Fui! Kāda smaka! Kāda gūpīte! Un tu tur turi govīl Bezside! Kur ekoloģija! Brīnums, kā tev zaļie nav senklājas uzlikuši par dzīvniecību spīdzināšanu.»

«Vārbūt tu tomēr kādu klingerīšu dobi izrāvēsi!» tante Hermīne izbijusies piedāvāja. «Arī būs labums.»

«Kas knakstās ap sākumiem, lielum nedabū,» Evolūcija mazliet pārrāzēja dzejnieku. «Redzu, ka nesat pietiekami izauguši. Kad izaugsi, atraksti, tad man te būs ko darīt! Nu jāafgrīžas nacionālistu midzenī! Ak, kāda bezjūtība! Svīki!»

Un ātri, ātri atzsteldzās. Kā jau pasaciņa.

asmu. Pupīni un Skute nekādu algu nesaņem. Naudīņu, kas vajadzīga dzīvnieku iegādei un stikla būru taitīšanai, salasa, vienu otru eksemplāru pārdodot un ņemot ieejas maksu. Dzīvnieku kopšanā palīdz skolēni.

Bet — pieticīgajai Pupīna komandai ir varens mērķis. Radīt Latgales ekoloģisko centru. Ir jau atrasta vieta — Raina un Viestura ielu stūrī, kas agrāk bija militāristu rīcībā. Tur veidošot Mikrolatgali — purviņu, ezeriņu, tipiskos augus dēstīšot, būšot putnu ligzdas un zivju dīķīši. DPI sponsorēšot celtniecību. Būvēšot un izveidošot Latgales ekoloģisko muzeju.

Mihails Pupinš stāstīja fantastiski. Veidošot Latvijas purva bruņurupuča atjaunošanas centru... Kāds anonīms dabas draugs esot atnesis viņiem vienu rupuča meitiņu — pēdējos 30 gados šī suga Latvijā nebijusi manīta. Braukāšot pa Lietuvu, meklēšot viņai vīru...

Mūsu sarunu pārtrauca telefona zvans. Mišas bārdainā seja sāka laistīties kā pilnmēness. Viņš bija saņēmis ziņu, ka varot braukt uz Tulu pēc krokodila! Atlika tikai sameklēt transportu un naudu.

«Eļpa»

Vavūši — viens no daudzajiem zvejnieku ciematiem, kas atrodas Saņdunas provincē pie Dzeltenās jūras. 200 mājās šeit dzīvo vairāk nekā 700 cilvēku. Nekā sevišķa šajai ciematā nav. Iedzīvotāji aizņemti tradicionālajās nodarbībās: vīrieši zvejo zivis, sievietes — nodarbojas lauksaimniecībā un pin tīklus.

Taču visi, kas pirmoreiz šeit nokļūst, ievēro māju neparasto arhitektūru. Daudzām Vavūšu no akmens celtajām mājām ir vairāk nekā 300 gadu, taču tās izskatās kā nesen būvētas. Uzmanību piesaista jumti divos līmeņos, kas, līdzīgi vecām krievu vai ukraiņu mājām, pārsegti ar salmiem. Taču tie nav salmi, bet gan izžāvētas jūraszāles. Šāds jumts teicami pasargā mājā no nokrišņiem.

Šeit dzīvo lielās zemnieku ģimenēs. No pirmā skata liekas, ka dzīve šeit apstājusies, ka zemnieciskais iekārtojums nav mainījies gadu simtiem. Taču uz jumtiem ir televīzijas antenas, bet Vavūšu zvejnieki ar 12 moderniem kuģiem zvejā iziet tālu jūrā. Un vēl šeit ir pirmklasīgi iekārtota ferma 350 tūkstošu kvadrātmētru platībā, kur audzē jūras produktus un austeres. Daļu šīs produkcijas eksportē uz Japānu.

Tādas ir Ķīnas jaunās ekonomikas pazīmes.

ATTELĀ: tā izskatās Vavūši.

SHHUA — TASS foto

Miljons kilometru no nāves

Kas tas ir par asteroīdu, kas pērnā gandrīz vai saplosīja mūsu planētu druskās?

V. Sņežnijs

«1990 MU» — tas nav nekas cits kā asteroīds, kas patiešām gandrīz vai padarīja galu civilizācijas pastāvēšanai. Pērnā gada jūnijā ar apmēram 70 000 kilometru ātrumu stundā asteroīds virzījās gar Zemi apmēram divu miljonu kilometru attālumā no tās virsmas.

Zeme, virzīdamās pa savu orbītu, tikai par 18 stundām apsteidza bīstamo objektu.

Ja nu sadursme būtu notikusi, tās spēks būtu apmēram divarpus atomlādīņu, un tas spētu radīt atmosfērā tādu putekļu mākoņu, kas aizsegtu Zemi no Saules uz ilgiem gadiem. Protams, tas nenovērsami radītu klimatisko katastrofu.

(No laikraksta «Komsomoļskaja pravda»)

FEBRUĀRI, MARTĀ, APRELI...

un tai leidz goda beigom jūsu sātā atmoks laikroksts «MORAS ZEME».

ja jūs aizisit uz savu posta nūdaļu un pasūtēsīt myusu avizi.

«MORAS ZEME»

— ir abonējama ar februāri, — nokūšajā godā iznoks reizi nedēļā,

— avīzes indekss — 68181, — abonēšanas cena kūpā ar pīgodes moksū:

1 mēnesis — 0,87 rubļi,
3 mēnešim — 2,61 rublis,
6 mēnešim — 5,22 rubļi,
godam — 10,44 rubļi.

Pasūtēt myusu avizi varēs leidz 1991. goda 19. janvaram.

Šī gada 13. un 14. decembrī plkst. 9.00 Rudzētu feldšeru un vecmāšu punktā notiks iedzīvotāju fluorogrāfiskā apskate.

Lūdzam aktīvi piedalīties visus iedzīvotājus.

MAINA dzīvokli Rīgā (34 m²) pret dzīvokli Līvānos. Zvanīt pēc plkst. 19.00 pa tālruni: 44661.

PĒRK vai IRĒ garāžu Zvanīt 21901.

Koks nezīn, kad vētrā tas lūzīs. Ne cilvēka sirds, kad pukstētā stās.

(O. Rikmanis)

Skumju brīdī esam kūpā ar ANNAS RUMPAS tuvīniekiem. Lenīna kolhoza grāmatveži

Te nu jūs esat: darbi un steīga, — Pēkšņi beigās... un nu ir gana. (L. Bīdaka)

Izsakām dziļu līdzjūtību ALBERTA OLKSNAS piederīgajiem sakarā, ar viņa pēkšņo nāvi. Līvānu eksperimentālās biokīmiskās rūpnīcas kolektīvs

Man dzīvē, māmīņ, pletrūķis tevīs Un cēla nebūs, kurā tikties lauts,

Tas gaišums, ko man dzīvē devi, Laus tālāk iet un paveikt daudz. (M. Kempe)

Sērojām kūpā ar Danu Voitiņu, MAMINU smiltājā izvadot. Līvānu 1. vidusskolas 4. klases skolēni, audzinātāji un vecāki

PĒRK kooperatīvo dzīvokli vai māju. Telefons 23676.

...diena, kura ļoti gaiša ausa, Drīz satumsa no melna putna vēdām (J. Stulpāns)

Zaļais egles zariņš ir mūsu pēdējais sveiciens ANNAI RUMPAI.

Lenīna kolhoza speciālisti

Ir sāpes, ko nespējam dalīt uz pusēm. Nav tādu vārdu, kas mierināt spētu.

(O. Lisovska)

Dalāmies bēdās ar Annu un Sandru Prikulēm, no MĀTES un VECMAMIŅAS uz māžu atvadoties.

Līvānu «Dalrades» kolektīvs

Zeme, mīlā zeme. Vienmēr tu tik dārga bijī man. Šodien apsedz mani silti, silti, Lai vēl mīkli man tavš siltums dots.

(O. Vācietis)

Izsakām dziļu līdzjūtību Veltai Podrobovai un piederīgajiem sakarā ar TEVA nāvi.

Līvānu eksperimentālās biokīmiskās rūpnīcas kolektīvs

Galvenā redaktora vietniece Lidija Kirillova

Laikraksts «Novadnieks» iznāk kopš 1950. gada 29. marta ceturdienās, sestdienās un svētdienās.

REDAKCIJAS ADRESE: 228250, Preiļos, Aglonas ielā 1.

Tālrunis uzziņām: 22305.

Izdod apgāds «Avīze», Rīgā, Bruņinieku ielā 47.

Izdovējdarbības licence Nr. 000069.

Iespēsts ražošanas apvienības «Līta» Daugavpils tipogrāfijā

Valkas ielā 1. Ofsetiespiedums. Viena nos. iespiedloksne.

Mēlens 13960 eksemplāri (latviešu valodā) — 10007 eksemplāri.

Krievu valodā — 3953 eksemplāri. Pas. 1305.

Indekss 68108.